

Tegye

..... Sáropataki
.....

Ifjúsági Közlöny

.....

.....

Főszerk . . .to:

Társzerkesztők

Felelős szerkesztő:

Matusz János

Győr Imre és Illyés Bertalan

Kriston Antal

.....

TARTALOM :

Kriston Antal: Föl a szivekkel. —
Tompa szobránál. — Gulyás J.:
Tompa szelleméhez (vers.) — Szabó
Andor: A legatio története. — Szend-
rey L.: Pech — Kriston L.: Szeptem-
beri est volt. (vers) — Levél a szer-
kesztőhöz. — G. J.: Balassa Bálint
esküvője. — Szigethy F.: Szerelem
(vers.) — Tarkaságok. — Egyleti élet.
Hírek — Szerk.üzenetek — Hirdetések.

Kiadóhivatali főnök: Kiss Pál. — Kiadja: a „Főiskolai Ifjúsági Egyesület.”

.....
Megjelenik július és
augusztus kivételé-
vel havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Előfizetés

Sáropatak. Kollégium.

egész évre 5 kor.

XXXIV. évfolyam.

1—2. szám.

1917 szept.—okt.

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedü-kellékek, festészeti és fényképészeti cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyv-
kötészet kezelőség. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, hetenkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A **„Központ”**

vendéglőben

minden, ami jó, kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, kitűnő zaclik, jó borok. Ezenkívül elvállal bankettek rendezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

S HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg
órás és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmegbízhatóbb bevásárlási forrás. — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszerek a legnagyobb választékban kaphatók. — Villanylámpák a legkülönfélébb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform. Főiskolai
nyomdában Sáros-
patakon.

Hentes

üzletem szerda és péntek kivételével
a hétnek többi napján nyitva. Friss
hentesárúk állandóan kaphatók.

A fogyasztóközönség szíves pártfo
gását kérem és vagyok tisztelettel **Sviatkó János.**

Sárospataki Ifjúsági Közlöny

XXXIV. évfolyam.

1-2. szám.

1917. szept. - okt.

Főszerkesztő:

Matusz János

Társ szerkesztők:

Győr Irike és Illyés Bertalan

Felelős szerkesztő

Kriston Antal

FÖL A SZÍVEKKEL!

E szavakkal kopogtat a szívek ajtaján egy már-már négyszázéves aggastyán szende leányzója születésének harmincnegyedik évfordulója alkalmából.

Föl a szívekkel! — E három szóval zörget az öregbült, sárospataki főiskolai ifjúsági élet Közlönye. Vajha e véres tülekedésnek idején, a pártok khaotikus gomolygásának lázas lármájában, a leszállt élet önző érdekhajszájában nem lenne e szózat pusztai kiáltás!

Nem, nem lehet hiábavaló a Lorántffy-sereg szava: egy dicső múltnak s talán még dicsőségesebb jövőnek kiáltása ez a jelen kérésében. Nem, nem térhet annak az ifjúságnak szava türesen vissza, melynek élete a dajkáló, nagy társadalom által összehordott humuszban gyökeredzik.

Az ifjúság élete a lét muzsikája. A pataki diákélet a Hegyalja öreg varázshegedűje. Hallása kedves volt mindig sokaknak, erős a hitünk, hogy az marad és lesz is. Ennek az életnek vizét érinti olykor-olykor Közlönyünk, mint a fecske a százados sziklák között morajló ezüstös folyót, s visz egy-egy csipetnyit fűszernek belőle; ebből a muzsikából lop egy-egy akkordot.

Most azonban lapunk válságát éli. Fehér galambként csapong a kányák és ölyvek között a tomboló fergeteg

szennyes világában. Buzgó törekvésünk, hogy apáink emléke által megszentelt örökségek között a Közlöny életének se szakadjon meg történeti folytonossága a jövő érdekében, mert ezerszer megerősödik egy beteg, míg egy halott fel-támad. Egy múlt kiált némán a jelenhez, életlehetőséget követel a jövő.

Föl hát a szívekkel a mindennapi szürkeség apró cseprő kicsinységei fölé, hogy megláthassuk az állandóbb értékeket s értékelhessük őket az örökkévaló értékhez: istenországához való viszonyukban.

A Sárospataki Íj. Közlönynek van missziója. Több, a legifjabb emberek kezében levő sárospataki legöregebb lap, semhogy egy kis áldozatot meg ne érdemelne.

Mi áldozunk erőt és időt, a nagy társadalomtól pedig szerető elnézést kérünk e leányzó számára, kit feldajkált, hogy ne legyen a háború halottja.

Kriston A.

TOMPA SZOBRÁNÁL.*

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Ezt a koszorút a Tompa Mihály édesanyja küldi . . . A magyar geniuszok pantheonjának anyakönyvében ezt mondja az írás: Tompa Mihály szülője a sárospataki Alma-mater. S valóban, mélyen tisztelt Közönség! az a Tompa Mihály, kinek bölcsőjéhez tömjénnel és mirhával egy nemzet járú! ma, születése százados évfordulóján, a sárospataki Alma-mater gyermeke. Az isteni munkáserő csirái, melyeket az Ur egy, a gömöri bércek ölén fekvő városban jelentetett meg testben: ennek az öreg édesanyjának a méhében nemesedtek, fejlődtek, izmosodtak. M. I. Ö. T.-unk tanúja a tógátus diák szárnypróbálgatásainak, első zsengéinek. Kie hát ma a legigazibb öröm, a legszentebb boldogság, ha nem az édesanyáé s mienk, az ő késő testvéreié?! Ünnepeünk is mi szent szellemi örömtől megíttasodva! Az ő szellemétől, melyet nevelő, boldogító, nemesítő, örök erkölcsi érték gyanánt hagyott e világra. Azonban nem a nagy világ, de még a magyar társadalom sem ismeri nagyságát s így nem is méltányolhatja kellően. De ne féltjük a száz éves Tompát! Regés, dalos lantja édes, bájos zengésre elnémúlnak mindig a divatos költők, kik születnek s a korrallal meg is halnak.

Tompa geniusza folyton emelkedőben s útja a magyar zenitről a világzenitbe vezet. Tudom, hiszem, hogy az a volt pataki tógátus, a mi szellemi testvérünk: az ezeréves Tompa a világ geniuszok pantheonjába fog már jubilálni. Ünnepeve halljuk majd a többi nagyok lantjainak zengését; a virágok meséjét, álmát, az ősz haldoklását, egy nemzet lelkét, reményét, sirását. Tompa Mihály! Mi ezt nem érjük meg, de a mi jó édesanyánk oda is elküldi üdvözlését, koszorúját. A mi koszorúkat pedig, melyet az ősz virágaiból fontunk, Te magad vidd el csendes éjjelen fényes hajlékodbá, mondjad majd amaz ezer éves ünnepen a világ nagyoknak: Ime a sárospataki főiskolai ifjúság százados koszorúja, mely hervadhatatlan s elfogyhatatlan, mert gyökere a lelkükből fakad.

* Tompa Mihály születésének száz éves évfordulóján szeptember 28-án, a költő szobrának koszorúzása alkalmával mondta Kriston A.

TOMPA SZELLEMÉHEZ.

Dicsőült szellem, óh jövel, jövel!
Zendítsd meg újra bűvös lantodat!
S mitől egy nemzet lelke nyert vigaszt,
Hadd halljuk ismét bizó hangodat!
Csaták zajában óh beh jól esik
A biztatás igéit hallanunk:
Hogy áll örökké terebélyes fánk,
Hogy élünk mi és meg nem halhatunk.

Óh bátoríts most, áldott lantosunk,
Ki nemzetednek szíve-lelke vagy,
Ki hirdetted, hogy mily dicső, ha nagy,
Mit érez a szív és gondol az agy!
Nagyot merünk és bátor szárnyakon
Hódítani szállunk messze kék eget.
Ikárusként ha bukunk kell is majd,
Dicsőség nélkül halunk nem lehet.

De mit halál és mit bukás?! Hitet,
Szilárdat, bizót adj, dalnok, nekünk!
Mutasd meg tűzben izzó lelkedet!
Annak hevétől új lángot nyerünk.
És várjuk boldogan a harci zaj,
A por és füst után a víg derűt;
A lelkünk mélyén képben élt napot;
Simeonra mely egykor felderült.

Mint énekes madár a berki fán
Csüggedten ülő hallgatag fiát,
Úgy biztasd lelkünk s adj reményt nekünk,
Mely multakon át szebb jövőbe lát:
Hogy majd ha elvonult a nagy vihar,
A dúlt berek holt s pusztá nem marad,
És annak, most ki messze jár, ha jön,
A tépett fészek nyugodalmat ad.

Mondd, hogy miénk lesz mindig bérc, halom,
S regés virággal díszlő hús csalit;

Miénk a víz, miénk a puszta, rét,
Magyar lehet, s az lesz az úr csak itt.
Mondd, hogy vadonnak sebzett vadjaként
Nem kell már futnunk üldözőnk elől ;
Csak egy hazánk van s az miénk marad,
Épségben mind a négy égtáj felől !

Ringasd lelkünket mindörökre itt
Költészeted bűbájos karjain !
Daloddal csalj ki szent érzelmeket
Szívünknek tisztán csengő húrjain !
Mert nagy, mert jó, mert áldott s isteni,
Mit lantod tett, tesz és még tenni fog,
Azért áld ajkunk s míg csak él magyar,
Nevedre szíve mindig faldobog.

Gulyás József.

A LEGÁCIÓ TÖRTÉNETE.

Irta: Szabó Andor.

5.

Az ünneprejárást betiltó királyi rendelet komoly aggodalommal töltötte el az egyházi és iskolai vezető köröket s miután a legációbamenetei további fenntartása egyenesen életkérdés volt reájuk nézve, feliratot intéznek a magyarországi reformátusok egyetemes gyűléséből *II. Józsefhez*, kérve a sérelmes rendelet hatályon kívül helyezését.

Ez a felirat részletesen megindokolja a debreceni és sárospataki togátusok ünneprejárásnak szükségességét, élénk színekkel ecsetelve mindkét iskola szorongatott anyagi helyzetét s az uralkodó nemes jószívűségére appellálva reméli az ügy kedvező elintézését. Épen ez az indokolás bír nagy fontossággal a legáció szempontjából, mivel hű képét adja ezen intézmény akkori gyakorlásának, midőn megismerteti velünk a módokat és alkalmakat, amelyekkel élve, biztosítva volt ifjaink számára tanulói pályájuk folytathatásának lehetősége. Ennélfogva szükséges ezen felirat rövid ismertetése.

Mindenekelőtt megállapítja az uralkodó jóhiszeműségét, ki bizonyára nem tiltotta volna be ezen régi szokás gyakorlását, ha félre nem vezették volna az ügy ismertetésénél, úgy állítva be a dolgot, mintha a tanulók az önkéntes kegyes adakozás ürügye alatt tiltott gyűjtéseket eszközölnének. Ezzel szemben áll az a tény, hogy az ifjak a tanárok és előljáróság híre tudta nélkül sem a múltban, sem a jelenben nem mentek soha alamizsnát gyűjteni, mert különben eljárásukat helytelenítve, szót sem emelnének érdekükben. Ez ok különben sem tettett, hanem igaz, melynek indokolása kettős: 1. *az iskolák szükségleteinek fedezésére szánt kegyes adományok átvétele.* — 2. *a népes egyházak kiségitése a három sátoros ünnepeken a lelkeszi szolgálatokban való részvétel által.*

Ami az első kimenést illeti, ez kétszer szokott történni évenként: az aratás és szüret alkalmával. A nyári és őszi szünet alatt. Ezen célra szegény sorsú jó erkölcsű ifjak választatnak ki, akik küldetésükből visszatérve, a kegyes adományokat a gondnokoknak és tanároknak eskütétellel tartoznak átadni. Ezen adományok a tanárok fizetésére, az

épületek javítására, könyvtárgyarapításra stb. fordíttatnak. Folyamodók nagyon kéri az uralkodót, ne fossza meg őket ezen segélyektől, hisz' létérdeke az iskoláknak ezek igénybevétele. Meg aztán az adakozás legegényibb dolga és joga a jószívű embereknek, mely ténykedésükben senki sem korlátozhatja őket. A szűkölködőkön segíteni nemcsak szép dolog, de keresztyéni kötelesség is, melynek gyakorlására maga az Idvezítő adja a parancsot. Továbbá, ha a papok és tanítók fizetésüket hallgatóiktól beszédhetik, miért kellene ezt megtagadni azon iskolák számára, melynek vezetői az ifjúság kiképzésében odaadóan fáradoznak. Arról pedig szó sincsen, hogy az ilyen adakozásokból befolyt összegek a nép anyagi erejét meggyöngíténék, miután kiki önként ad és annyit, amennyit akar. Ez mind pusztán ürügy az ellenfél számára azon törekvésében, hogy iskoláinktól megfosztassunk. Mert nem a saját, de mások bűnei folytán jutottak iskoláink arra a sorsra, hogy a mások jóakarátára szorúljanak. Régen bőségesen el voltak látva alapítványokkal, melyektől erőszakos úton megfosztattak és így — mintsem hogy a pusztulásnak tegyék ki magukat, — kénytelenek voltak a hitsorsosok támogatását igénybe venni. Meg vannak győződve arról, miszerint az uralkodó, ki kiváló gondot fordít az ifjúság nevelése szempontjából az iskolákra, ha megismeri előadásuk alapján a valóságot, úgy nem fog elzárkózni jogos és méltányos kérésük teljesítése elől és engedélyezni fogja továbbra is a kegyes adományok gyűjtését mindaddig, míg az iskolák fenntartására alkalmasabb kútforrást nem találnak.

Meg kell jegyeznünk e rész tárgyalásánál, hogy itt voltaképen a legáció testvérintézményéről a *supplikációról* van szó, mely szintén gyakorlatban volt már hosszú idő óta.

Másodszor — mondja a felirat — a három sátoros ünnepen mennek ki togátus ifjaink a nagyobb gyülekezetekbe, egyenesen a hívek kérésére, amely alkalmakkor prédikálnak, és úgy a lelkészek, mint az egyház tagjaitól önkéntes adományokat kapnak. Itt is az előző kimenetelre vonatkozó érvek szolgálnak indokul, kiegészítve egy-két érdekes megjegyzéssel.

A kálvinista lelkészi állás jövedelmének nagyon sze-

rény, sokszor elégtelen volta eredményezi, hogy a papi pályára kivétel nélkül szegény sorsú ifj'ák lépnek. Ezek pedig egyenesen rá vannak utalva arra, hogy fenntartásuk érdekében igénybe vegyék az anyagi támogatást, a segélyezést a hívek részéről. Máskülönben kénytelenek volnának tanulói pályájukat félbe szakítani s az egyházak lelkészek nélkül maradnának, ami nagyon szomorú jelenség lenne s amit hogy az uralkodó sem akarhat, arról meg vannak győződve.

Gyakorlati szempontból is rendkívül fontos a hívekkel való kölcsönös érintkezés, miután tapasztalatra és ismeretszerzésre bőséges alkalmakat nyújt.

Továbbá azon imákat és prédikációkat, melyeket ezen szerepléseik alkalmával elmondanak, maguk a tanárok, vagy az illető lelkészek készítik s ha némelyik ifjú a saját szellemi erejében bizva vállalkozik is az ilyenek megalkotására, ami azok előadhatását illeti, csakis a tanárok bírálata alapján nyerhetnek erre engedélyt, ha t. i. a mértéket megütik. [Sajnos, hogy manapság nem vagyunk elég rigorozusak, — tisztelet a csekély kivételnek — e fontos körülmény figyelembevételénél, pedig ha meggondoljuk, hogy éppen legnagyobb ünnepeinken a legátusok azok, kik hivatva vannak Isten ígéjének, az örök élet beszédének tolmácsolására, akkor elengedhetetlen szükség lenne bizonyosságot szerezni arról is, miszerint az ünnepi szónok tényleg megtelem e minden tekintetben, de különösen az elmondandó beszédek értékét illetőleg mind azon kívánalmaknak, amelyek szem előtt tartásával kielégíthetné hallgatói lelki szükségleteit, építhetné hitét, maradandóvá tehetné ígehírdetői működését. Bizony, bizony üdvös dolog lenne, ha maguk a professorok által készített, egyenesen alkalmi, ünnepi beszédeket kapnának ifjaink a legációi alkalmakra, — akkor aztán nem lenne annyi visszaélés a prédikáció választási szabadsággal, akkor nem kellene legjobb egyházi beszédíróink dolgozatait megcsonkítva, sokszor legszebb gondolataiktól, — mert talán kissé nehezebben tanulhatók be — megfosztva hallanunk a legátus ajkáról. Ahol pedig, — tekintve, hogy a legátusnak több helyen is végeznie kell, — a rövidség elve az irányadó, ott is figyelemmel kellene lennünk arra, hogy az illető mondanivalója ne váljon az

értelmetlenség, a gondolatok összevisszaságának gyűjteményévé, mert lehet ám kevés szóval is szépen, okosan és építőleg prédikálni! A nagy elfoglaltság, értve alatta a futós ünnepeket, még nem jogosítja fel ifjainkat, mint ünnepi követeket arra, hogy az erősen megnyírbált s épen ezért sokszor értelmetlen szónoklatokkal ámítsák el a hallgatók lelkét, mert így küldetésük elveszti magasztos jellegét s pusztán pénzszerzésre alapított vállalkozás marad.]

Azután a felirat hivatkozik arra is, hogy az ünneprejárás emberemlékezetet meghaladó régi idő óta mindig szokásban volt. Meg volt engedve, hogy a tanulók sokszor nehéz és fáradságos küldetésük árán némi anyagi segítséghez is jussanak és épen ezért remélik, hogy az uralkodó kegyes szíve meg fogja szüntetni mindazon súlyos megpróbáltatásokat, amelyeknek e jótétemények igénybevételének betiltása miatt ki vannak téve az iskolák növendékei. Hisz' égető szükség van ezeknek további fennmaradására, különben úgy a pataki, mint a debreceni iskola, — melyeken kívül más főiskola, ahol a lelkészi és tanítói pályára való képesítés szereshető, nincsen, — vagy hanyatlásnak indul, vagy pedig teljesen megsemmisül. Pedig épen ezen iskolák voltak azok, melyekből az idők folyamán mindig a legkiválóbb emberek, a hazának legderekabb polgárai kerültek ki. A tehetség és szilárd akarat, a tántoríthatatlan hűség és lángoló honszeretet mindenkor gondos ápolója volt a pataki és debreceni főiskola.

Végül még egyszer összefoglalva a fentebb előadott okok alapján a kérelem tárgyait, következő záradékkal végződik a hosszú felirat: „Felséged előtt leborúlva hódoló tisztelettel legalázatosabban kérjük, hogy iskoláink válságos helyzetét tekintve, ezutánra is a togátus ifjaink által évenként kért szokott kegyes adakozást, mindaddig míg egy állandó alapot, a felmerülhető akadályok elhárításával iskoláink fenntarthatása szempontjából létrehozva nem vethetünk, — a szokott kegyes adakozási utat és módot fenntartani, folyamatba venni kegyelmesen méltóztassék megengedni!

Bécs, márcz. 7. 1785.

*A magyarországi helv. hitv. tartó négy egyházkerület világi és papi egyházi gondnokai és felügyelői.**

(Fotytatása következik.)

* L. Csáthi Zs. magy. prot. egyháztörténet 286. oldal,

A PECH.

A pech ott kezdődik, hogy „Patak legszebb lánya,“ — Szász Idike így szól az iskola legnyurgább diákjához, Fekete Palihoz:

— Ah, micsoda elegáns maga, Pali!

Mondom — és nem oktanul — hogy itt kezdődik a pech. Igaz, hogy mondhatnám épenígy azt is, hogy a pech délután 4 órakor kezdődött, amikor Fekete Pál fög. VIII. o. t. szörnyü öltözködést vitt véghez. Vagy mondhatnám — és nem kevésbé jogosan — hogy május 4 én kezdődött, amikor a fentnevezett Fekete Pál, fög. VIII. o. t. lobogó lánggal égő szerelemre lobbant Szász Idike nagyságos úrleány iránt.

Mondom, mondhatnám mindezeket, de nem mondom, mert mi köze a pechhez annak, hogy Fekete Pál amaz emlékezetes május 4 ét követő napon papírral, ceruzával a kezében, számlálgatott valamit az újjain s rímes sorokban kezdett félrebeszélni; továbbá, hogy az ezen emlékezetes májusnak az Ifjúsági Közlönyébe F. P. jelige alatt a következő szerkesztői üzenet állt:

„Óh irgalom atyja, ne hagyj el!“

Mondom, mindezeknek semmi köze és még annak sincs, hogy ma délután 4 órakor, 4 pár kézelőt vágott az ágy alá, mivel nem voltak eléggé fényesek, hanem egyedüli köze a dologhoz annak van, hogy mikor hazajött Fekete Pali az iskolából, lecsapta a könyveit és így szól:

— Ki.negyek okvetlen.

Azzal becsukta az ajtót, papírt, ceruzát vett elő és írni kezdett: „Programm 1917. jún. 2-án délután.“

Délután $\frac{1}{2}$ 5-kor kimegyek és megállok az iskola előtt. $\frac{3}{4}$ 5-kor jön Idike arrafelé. Köszönök neki és csatlakozom. Tehát körülbelől így:

„— Csókolom a kezeit!

— Jó napot.

Odalépek mellé:

— Megengedi . . .?

— Tessék!

Most kezdünk valami közönséges diskursust, pl.:

— Hova siet Idike?

— Megyek a Szövetkezetbe.

— Mit akar vásárolni?

— Egy centimétert! Jaj, tudja olyan mérges voltam, varrtam, aztán az újjam megszúrta a tüvel, hát mérgeemben összetéptem a centimétert és most ismét kelleme, hát veszek.

— Érdekes! Azonban remélhetőleg tudja, hogy miféle kapcsolat áll fenn a szépség és a harag között?

— Jaj! az rám nem vonatkozik.

— Miért? talán nem haragudott?

— De igen, haragudtam, csak hogy a másik feltétel nincs meg . . .

— A szépség? . . .

— Igen!

— Na hallja Idike, még így nem mondták meg nekem, hogy rossz az izlésem!

— Én se mondom, hogy rossz, csak azt mondom, hogy téved a megállapításban.

— Nem tévedek!

— Honnét tudja? Erräre humanum est!

— Lehet, csak hogy én azt mondom: sentire még humanumabb est és én „érezem,“ hogy nem tévedek!

— Érdekes! Maga olyan biztos az érzéseiben?

— Határozottan biztos vagyok, pláne, ha Idike van szóban!

— Miért épen én?!“

Nagyszerű lesz, gondolta Fekete Pali s letette a ceruzát; — most aztán egy pár ügyes szó, pl.: „azért Idike, mert én magát szeretem“ . . . s aztán jöjjön, aminek jönni kell!

Megnézte az óráját, — fél négy volt. Elolvasta mégegyszer a programot s egész nyugodtan kezdett öltözni. Mert öltözni kell! Utóvégre is nem mindennapi dolog szerelmet vallani. Megaztán . . . Megérdemli az a lány! . . .

Most már egészen nyugodt volt, hiszen elkészült előre és szóról-szóra megcsinálta, hogy miről fognak beszélni s hogy viszi rá a szót az „Érzés“-re.

Mert, hogy ez így fog történni, arra bizonyosság a Telepáthia. Két egymást szerető szívnek közös tulajdonsága.

Mert, hogy szeret, az tény! Zárta be az eszmeláncolatot Fekete Pali s megigazitotta a nyakkendő csokrát. Zseniális összevisszaságba boronálta a haját, fölbe helyezte a poétikusan gyűrött pörge vadászkalapját, s kilépett az utcára.

Sebesen indult el s mikor kiért az iskola elé, idegesen nézett végig a korzón. Nem látott „senkit sem“, megvetette hátát az öreg iskola szürke falának s várt . . .

. . . Az iskolakertben mendurok tornásztak s kihallatszott a vezényszó: Egy — kett . . . egy — kett . . . bal . . . Valahonnan az alvég felől hegedűszót hozott a szél. Valamelyik bús tógatus cifrázgatta: „Ballag már a vén diák.“ . .

Ötöt kongott az iskolaóra, mikor vérbeforult a Fekete Pali arca. A felvég felől egyes-egyedül közelgett „Ő.“

Fekete Palit elhagyta a nyugodtsága s ideges lett. Szeretett volna „arrafelé“ nézni, de nem mert. Küzködött benne az „Érzés“ és a gyávaság. Szeretett volna bemenni az iskolába és csak onnan az ablakból köszönni egy kisztihandot, de megemberelte magát. Zavart volt nagyon. Hol a bal lábát tette előre, hol a jobbat, a kezével pedig folyton az órája és a nyakkendője körül kaparászott.

A lányka már a szögletháznál jön. Észreveszi a szokatlanul kicsipett diákot, mosolyog is egy kicsit, de csak jön gyanútlanul.

És most kezdődik a Fekete Pali gyalázatos pechje. Ugyanis, amikor a leány az iskola elé ért, Fekete Pali kivette a zsebéből a kezét s előre lépett egy kicsit . . .

— Csókolom a kezeit!

— Jó napot! — szólta a kicsike.

Ez még eddig rendén van, de ami most jön, az már pech. Ugyanis az Idus nem elégedett meg ennyivel, hanem amikor már Fekete Pali szinte emelte a lábát, hogy megy és amikor már a nyelvén volt a kérdés: Megengedi? — mondom, pontosan akkor a kicsike rámosolygott a hamis, búzavirág kék szemével a Palira s azt mondta:

— Ah! micsoda elegáns maga, Pali!

Fekete Palinak torkán akadt a „megengedi?“ Erre nem volt elkészülve, ez nem volt benne a programmba. Nem is tudott hát mit mondani, csak ott maradt az út közepén s valami „nem baj“ felét hebegő szájjal nézett a lány után.

De aztán meggondolta, hogy mégis furcsa így lépőállásban állani az aszfalton, hát visszahúzta a ballábát, egyet sóhajtott s aztán meredt szemekkel kezdte bámulni a cipője fényesre kikefált orrát! . .

Szendrey László.

SZEPTEMBERI EST VOLT.

Akkor is ilyen volt, szép, csillagos este . . .
 Rezgő csillagfényben mosolygott le a hold.
 Szellő sem ringatta a sárgült lombokat,
 A virág is szunnyadt, a madár sem dalolt . . .
 Álmodozó, szeptemberi est volt.

Szeptemberi estén, álmok éjszakáján
 Nyílt ki a tavasz legszebbik virága . . .
 Szeptemberi esték beszédes csendjében
 Borúlt rám a tavasz áldott szent világa.
 Akkor szállt rám tizenhét év álma.

A beteg természet merengő alkonyán
 Tárta föl előttem tavaszát az élet . . .
 Ne félts, ha ez alkony néma árnya kísér,
 Borongó búmban is szeretlek én téged . . .
 Siromba is leviszem emléked.

Kriston Lajos,
 tűzér-önkéntes.

LEVÉL A SZERKESZTŐHÖZ.

Szerkesztő úr! Kedves barátom!

Örömnép volt a káplánlakon, hogy várt leveledet elolvastam! Irod, hogy jól vagytok. Hidd el, hogy legjobb most diáknak lenni! Istenem! mint diák én is olyan boldog voltam, mint a milyeneknek titeket láttalak legközelebbi otlétem alkalmával. A világon talán mindenki kedélyének ártott a háború, csak a pataki diákénak nem. Ti nektek talán a drágaság sem árt, de bennünket káplánokat sújt elviselhetetlenül! Valahogyan ott az iskola padjai között egészen másnak gondoltuk az életet, sokat ígérőnek; de most látjuk már, hogy nagyon keveset ad! Ti nektek még ígér Mi rosszkor hagytuk el az öreg főiskolát. Ez az élet, ez a világ nem kezdőnek való. Ez a világ kipróbálja az élet küzdelmeiben megedzetteket is; bennünket talán erőnkön felül próbára tesz! Panaszkodunk! Pedig megvan a mi lelkünknek is az a tűrő ereje és lemondó készsége, mint az ezelőtti lelkési generációnak, de hát azóta, különösen e világgégés alatt, megváltozott képét találtuk az életnek!

A „Protestáns egyházi és iskolai Lap“-ból olvasom, hogy dunamelléki kollégáink elviselhetetlen anyagi helyzetük kényszerítő hatása alatt kérvényt adtak be a kerület elnökségéhez helyzetük javítása érdekében. Mi is kérjük helyzetünk javítását? Hiszen augusztus hóban kaptuk a ruházat beszerzési 500 koronás segélyt. Azt hiszem, hogy a legtöbb káplánnál már csak az emléke él; de én azóta is sokat gondolkoztam azon, hogy a „ruházat beszerzési segély“ elnevezés akkor, amikor mi már kezünkhöz vettük, nem volt helyes elnevezés. Ha jól emlékszem, 1917. május hó 19-ikén kelt a rendelet, akkor még „ruházat beszerzési segély“ volt. Mi alsózempléni káplánok 1917. augusztus utolsó hetében kaptuk meg; május hó 19-től augusztus hó végéig, e három hó alatt a „ruházat beszerzési segély“-ből a nagy áremelkedés folytán „ruházat kifordítási segély“ lett.

Talán ti nem is ismeritek ezt a „kifordítási“ elméletet? Ez abban áll, hogy az ember ruhája belsejét kierőszakolja „külső“ nek. A káplánszobák ruhatárát ilyen kifordított ruhák ékesítik. A cipőt, csizmát, kalapot ez a legújabb kor ipari vívmánya kifordítani még nem tudja: vet-

tünk hát: ki cipőt, ki csizmát, ki kalapot belőle és a megmaradt pénzből fizettük a „ruházat kifordítási“ díjat. — Most azonban az a gondolat aggaszt, hogy ha még sokáig tart a háború és a most külsőnek kierőszakolt belső is elveszti üde színét, mi lesz akkor? Visszafordíttassuk talán? De akkorra már az egész ruha felveszi a néhai nevet! Vissza a természethez! Járjunk „eredeti állapotban“ — mondaná Roussó.

Kedves Barátom! „Mostoha fiai“ vagyunk mi az egyháznak. Pedig „édes gyermekei“ szeretnénk és akarunk is lenni. Az egyház érdeke az, hogy jelenlegi tarthatatlan helyzetünk megszűnjön! Önnevelésre erszényünk abszolút üressége miatt gondolni sem lehet s ha vissza nem akarunk térni az „eredeti állapothoz“: ismét szülői segítségre kell szorúlni. Pedig tudod úgy-e, hogy mire az ember elhagyja az Alma Matert, a legtöbb szülő úgy marad, mint „szedett szőlőág.“ A legtöbb ifjú Timotheus kelletlen-kénytelen mások jószívűsége és jótállása folytán megismerkedni az „adós-levéllal.“ Kikerül az életbe a rendes lelkészek közé, szellemileg és anyagilag leromlottan, pedig anyagi függetlenség nélkül senki sem lehet semmiféle ügynek igazi lelkes harcosa. Az egyház java és érdeke, hogy helyzetünket anyagilag elviselhetővé tegye. Ne várjunk mindent az államtól, ez az agyonterhelt állam minden sebet begyógyítani úgy is képtelen.

Mozduljon meg az egyházat alkotó szeretetközösség! A szeretet mindenre képes. Az egyházat alkotó szeretet közösség tagjaira úgy is aranyeső hull, csak egy kis jó akarat, csak egy kis testvéries érzés, csak egy szikra kell a krisztusi lélekből: azonnal lesz minden s elül azonnal a panasz s megszűnik nyomoruságos helyzetünk. Óh, vajha egyházi főhatóságunk egyházunk jövőjeért lelkesedő és aggodó szive s lelke megtalálná sebeinkre a gyógyító irt!

— Nem ilyen levelet vártál úgy-e, barátom?

Igaza van az ungvári kollégámnak: a legtöbb káplánlak ma a „sóhajok tanyája.“ Másik levelem vidám lesz. Addig is Isten megáldjon Szerkesztő Ur! Kedves Barátom!
Cigánd, 1917. szeptember hó 17.

A cigándi káplán.

BALASSA BÁLINT ESKÜVŐJE.

Három nagy lírikusunk volt a századok folyamán: Balassi, Csokonai, Petőfi. Mindháromnak a szerelem adta a legzengőbb hangokat. Mindhármukat az emlék egy-egy szála idefűzi Patakhhoz. Balassának itt volt az esküvője, Csokonai 1795-6-ban itt volt joghallgató, Petőfi 1847. júl. 9-én itt járt Sárospatakon. Közülök legerősebb kapocs által Balassi Bálint van idefűzve. Az ő esküvőjéről akarunk most egyetmást elmondani.

Balassinak unokatestvérével Dobó Krisztinával 1584. dec. 25-én kötött házasságát hosszú pereskedés előzte meg s hosszú pereskedés követte később. Miksa császár 1573. okt. 13-án kelt inscriptionalis levelével Sárospatakot s tartozékait Dobó Istvánnak s Domokosnak, illetve mivel ők már elköltöztek egy jobb házába, örököseiknek özv. Dobó Istvánnának: Sulyok Sárának s két gyermekének, Ferencnek s Krisztinának, II. Dobó Domokos részéről pedig fiának Jakabnak adományozta. Szerintünk tehát Dobó Jakab egymaga annyi részt kapott, mint Sulyok Sára és 2 gyermeke. Dobó Ferenc azonban 1577. áprilisában anyját s hugát kizárta Patak birtokából. 1578. április 25-én azonban Ferenc és anyja közt, ki 1577 első hónapjainak valamelyikében Csáky Pálhoz ment nőül, nagynehezen létre jött az amicabilis compositio. Krisztinának, egy 1584. szept. 14-én reversalisa szerint 6, t. i. Krisztina, Ferencel és Dobó Jakabbal együtt harmados birtokosa lett a pataki várnak. Krisztina 1578. februárjában, vagy márciusában férjhez ment Várday Mihályhoz, ki azonban 1584. augusztusában elhunyt s özvegyéhez rendelet jött, hogy birtokai egy részét adja vissza a fiscusnak. Ferenc miután anyja 1582 végén, vagy 1583 első napjaiban meghalt, azt hitte, hogy özvegyen maradt nővérével könnyen el fog bánhatni, hisz azt a fiscus is szorongatja.

Igy állott a szegény özvegy helyzete, mikor elérkezett az 1584-ik esztendő vége. Erdélyi szerint a perből kifolyólag már sűrű érintkezés volt Balassi Bálint és unokatestvére Dobó Krisztina (Bálint anyja (Sulyok Anna) s Krisztina anyja (Sulyok Sára) testvérek voltak.) között ezelőtt is, Illéssy még azt is tudni véli, hogy költeményei tanulsága szerint előzetes viszony is volt közöttük. (Ph. K. 1917. 577.) Krisztina nevére tényleg van költeménye szereve Balassinak de Szilády Aron nem tudja eldönteni, hogy tényleg a Dobó Krisztina nevére van-e, vagy máséra. (Bal.

Bálint 239. l.) Erdélyi azt hiszi, hogy a II. vers Hagymásinéről szól, ki Sanyiki Krisztina volt. Erdélyi szerint Bálint, Balassi András tanácsára, több főpap s jogtanácsos véleményét előre kikérve, részint Krisztina vagyonára való tekintetből, részint azért, hogy Dobó Ferencsel folytatandó per esábitotta őt arra, hogy unokatestvérének védő lovagja legyen kapzsi bátyja ellen, részint hogy Losonczy Annával dacoljon s őt elfeledhesse, elhatározta, hogy egybekel Krisztinával, kit — Erdélyi szerint — egy öreg férj oldalán töltött házaselet csak érdekesebbé tett előtte.

És Krisztina szerette-e Bálintot, kinek dolgairól, csapodárságáról, Losonczy Anna iránt érzett szerelméről bizonyosan volt tudomása? Azt hisszük, nem. Hozzáment, mert a meggyőzött, vagyonából kiforgatott asszonynak bizalma volt a merész daliához, hogy visszaszerzi neki vagyonát s oldalán nyugodt életet fog élni. Egyik sem szerelemből kötötte tehát frigyét, de megkötötte és pedig Bálint vakmerőségéhez illő módon.

Azt megértjük, hogy Bálint így tett bár lehetett volna neki rendes uton is, nem titokban, házasságot kötnie, de félt, hogy Dobó Ferenc megekadályozza, ha tudomást szerez róla. Csak az feltűnő, hogyan ment bele a kalandba Krisztina?

Bálint 1584. karácsonyára mintegy 15 szolgájával Patakra érkezett. Egyiknek nevét is tudjuk, Paulus Hunyadi Trans silvanensis. Velük volt Balassi Andrásnak az udvari papja is. A mostani katolikus, akkor ref. templomban, épen Czeglédi Ferenc hirdette az Isten igéjét. A hallgatóságban ott volt Bálint is szolgálival s Krisztinával együtt. Krisztina természetesen tudott Bálint tervéről, hogy esküvő után, hogyan érvényesítheti Krisztinának, mint már feleségének jogát Sárospatakra. A terv bizonyára Balassa András koponyájában született meg, amit mutat az is, hogy az ő udvari papja jött velük Patakra egybeköttni őket. Dobó Ferenc akkor Bars megyében járt.

Isteni tisztelet vágeztével a hívek oszolni kezdtek. Ekkor Bálint Krisztinát kézen fogja s vele az urasztala elé áll, hol Balassi András udvari papja esketési beszéd után elmondhatja velük az esküt s összeadja őket. Az ottmaradt hívek minden bizonnyal azt hitték hogy itt egészen rendben levő dolog folyik. Esküvő után aztán Bálint nejével s fegyveres embereivel egyenesen a várba ment. A várkapu előtt a hidról néhány ott lézengő katonát elkergetett a kaput kinyitatta, azután bevonult a várba, hol emberei az őrséget lefegyverezték, a kulcsokat elkérték a várnagytól, az ellensze-

güloket megsebesítették, vagy a falon kivetették, az őrséget, melyben bizonyára Krisztinának hivei is voltak, Krisztina hűségére eskették. Időközben azonban néhány kintmaradt katona neszt vette a dolognak, fellármázta a polgárságot s a vár ellen nyomult, Lótrákat támasztott a falnak, a lakatokat kezdé leverni; Bálint a tulerővel szemben jónak látta visszavonulni. Visszadta a kulcsokat s miután neje nevében birtokba vette a várat, nejét karon fogva, eltávozott. Szikszóra ment, s ott lakta el lakodalmát Kázmérinénál.

Mialatt Dobó az udvarhoz rohant, hogy Krisztina házasságát vérfertőzésnek minősíttesse s mind az ő, mind a királyi vár elfoglalásával hűtlenségbe esett Balassi vagyonát elkoboztassa s a maga számára lefoglaltassa, ők ketten viszonylag boldog életet éltek; csak viszonylag, mert figyelték a világ felfogását házasságukról. A tél többi részét Zólyomban töltötték. Tavasszal utra keltek. Juliusban Veléjtén voltak, később Abaujszántón (ősz végén Királyfalván.) Közben rosszabbra fordult a költőnek ügye Igaz, hogy 1585-ben Dobó királyi rendeletet kap, hogy Várday özvegyének adja vissza az őt megillető részt, (Erd. 150), de Bálintot a szentszék a „törökösség“ vádjával perbe fogta és ez engesztelhetetlen volt iránta. Aldott állapotban lévő felesége s Ferenc testvére tartottak ki mellette. András is ellene fordult s a véghelesi birtokát a törvényesség színe alatt elperelte tőle.

1586. végéig tartott a házasság öröme. Fia született, János, (ki 1601-ben meghalt). A házaspár 1587. november óta azonban egymástól elhidegedett; 1588. febr. 8-án el is váltak egymástól. Neje elhagyta őt, miután fiát az esztergomi káptalan törvénytelennek mondta ki s az örökösödésből kizárta. Bálint összes érzelmeivel ekkor régi ideálja, Losonczy Anna felé fordult, ki 1587. novemberében özvegyé lett. A király 1588. febr. 15-én Balassinak megkegyelmezett s a pereket ellene megszüntette. — Azonban a perek tovább folytak a királyi parancs ellenére is. Részint ezért, részint mert Losonczy Anna Forgách Zsigmondhoz ment férjhez, Bálint minden vagyonát Ferencnek átadva, lóra ült s 1589. szept. 10—17-ike közt Krakó felé bujdosásnak indult. 1593-ban tért vissza csak az országba. Dobó Krisztina 1589. szept. 7-én már mint gersei Pető Gáspárné van említve. Krisztina megpróbálta Patakra való jogát érvényesíteni, de sikertelenül. 1590. és 1602. közt halt meg.

Balassi Bálint sorsában tehát végzetes, szerepet töltött a

Dobó Krisztina, illetve az ő révén Dobó Ferenc. Szamosközy, Szilády, Erdélyi s Illésy kapzsi, önző, ravasz rossz lelkű embernek festik, míg Takács Sándor (Bud. Hirl. 1911. 27 — 28. szám Adal. Zempl. várm. mult. XVIII. 3. l.) azt bizonyítja, hogy nem igaz az a kép, amit a Balassi perben való magatartása miatt róla festettek, mert jó és böles gazda, s a pataki református főiskolát bőkezűen pártfogoló ember volt. — Bármilyen nagy volt is befolyása, szerintünk egy protestáns főúr a közben katolikussá lett Balassi Bálint ellen a szentszéket nem instigálhatta, hiszen az elérte célját, mert a protestáns Balassák közül egyet elhódított. Hát akkor ki ingerelte ellene a szentszéket? Viszont feltűnő az is, hogy Dobó Ferenc 1602. jan. 28-án kelt végrendeletében a már egy hónappal ezelőtt meghalt 16 éves Balassi Jánost, Bálint gyermekét teszi általános örökösévé. ~ még sirkövet is emelt neki! Hamisság nélkül mégis aligha volt a Dobó Ferenc uram dolga.

Gulyás József.

SZERELEM.

Látod, így lesz jó: együtt menni,
 Mindenben csak egymásért lenni;
 Sehova, semerre, soha, sosem vágyjni,
 Csak a te arcodat mosolygónak látni.

Látod, így lesz majd szép az élet:
 Szeretetet és békeséget
 Hordozni mindig szerető szívünkben
 S a szemed látni mindig csak derülten.

Látod, így lesz majd békés, áldott
 A te jövődő kis világod,
 Az a szűkkörű, szép kis csendes élet.
 A velem való boldog együttléted.

Szigethy Ferenc.

TARKASÁGOK.

Hogy lettem én a Petőfi Társaság tagja?

Könnyen. Ugyanis új irodalmi irány felfedezője vagyok. „Express“ irányzat. Ez az én halhatatlan alkotásom. Eszmém: az idő pénz. Közmondásból vettem. Nagyon jó eszme. Ime egy express vers. Ezért a „Petőfi-Társaság“ tagjává választottak:

Tragédia.

Barna hadnagy. Szőke nő.
Sok szerelem ez a fő.
Augusztusi néma éj.
Ladik. A tó szörnyű mély.
Eskü. Esdés. Csók özön.
A férj. Puska. Káröröm.
Lövés, asszony, hadnagy, jaj.
Férj, csendőrség. Hajajaj.

Hát nem jó? Úgy-e!? Ez vagyok én. Megjött rá a bíráló:

„Bámúlatos alkotó erő. A nyelv zamatja, tisztasága és fensége magasztos érzést költ lelkünkben. Az egész kerekded, könnyű, világos, érthető. A tömör, mély mondatok méltán ragadják el az olvasót.

Bokor Zsolt.“

Aztán kísült, hogy ezt már előttem megírták. Én aztán erre visszakértem a tagsági díjat. Így jöttem vissza Patakra. Pedig inkább ne tettem volna, mert:

Patak. Lányok. Szívem. Jaj
Kollokválás — hajajaj!

Dr. Görcs.

Aktuális stófák:

Van egy karunk:
Lorántfy-kar.
Csak énekelni nem akar.

Van egy „Közlöny“
Mi közlönyünk.
Csak idején nem közölünk.

Lesz színdarab.
Remek darab.
Csakhogy marad, mindig marad.

Van jégpályánk,
De jég nincsen.
Lesz, csak Isten megsegítsen.

Igy van nekünk
Sok mindenünk!!
Mi kifogás hát ellenünk?

Görcs, th.

EGYLETI ÉLET.

Egyesületi élet az akadémián iskolai évünk első ötödében úgy szólván nincs is a régi adósság törlesztgetése miatt. A szép számmal lévő ifj. egyletek közül mindössze egy alakult meg, a legismertebb, a *Főiskolai Énekkar*, bizalmasabb és melegebb nevén az *öreg kórus*. Alakuló közgyűlését november 26-án tartotta, melyen tisztikarát a következőkben választotta meg: Elnök lett *Kriston Antal*, főprecentor *Győr Imre* IV. hh.-ök, alprecentor *Csizy Zoltán* II. hh., az I. ten. protokántora *Orosz Miklós* III. é. hh., *Kovács László* III. th., a II. tenoré, *Kukoró Fcrenc* IV. th. az I. basszusnak, a II-nak *Tóth Kálmán* IV. hh. A kar „megfogyva bár, de törve nem“ A benső békesség és szerető egyetértésben rejülő erő teszi áldatossá és kedves vonzóvá életét.

A gimn. egyesületek még szept. első felében megalakultak. Az Erdélyi Önképző Kör szept. 8-án, a mult isk. év végén megválasztott ifj. elnök: *Sütő Kálmán* VIII. o. t. elnöklése alatt tartott gyűlésén tisztikarát a következőképen alakította meg: Titkár lett *Joó Kál-*

mán, főkönyvtárnok *Jakabfalvy László*, főjegyző *P. Horváth Ödön*, ellenőr *Csengery Béla* (VIII. oszt. tanulók), Pénztárnokká *Zombory Lászlót*, alkönyvtárnok-aljegyzővé pedig *Csontos Gézát* (VII. oszt. tanulók) választotta meg a kör. A katonai szolgálatra való bevonulás által megüresedett tanárelnöki székbe a kör egyhangúlag *Elekes Imre* gimn. tanárt hívta meg. A kör eleven munkás életet él. Már eddig hét ülést tartott.

Az „I. Bakóczy György Egyesület“ *Harsányi István* főgimnáziumi tanár, egyesületi elnök elnöklete alatt szept. 15-én alakult meg 95 taggal. A tisztikar tagjai lettek a következők. Ifj. elnök: *Szepessy Kálmán* VIII. o. tanuló, titkár, *Zombory László*, jegyző: *Tóth Pál*, pénztárnok: *Lánghy Árpád* VII. o. tanuló. Bizottsági tagok: *Kun Viktor*, *Gecse István* VIII. o. tanulók, *Horváth Ödön*, *Gabrielisz László* VII. o. t., *Kun László*, *Kiss József* VI. o. tanulók, *Elekes Anci* és *Nyiry Sándor* V. o. tanulók. Az Egyesület munkája kedves Isten előtt, ki megkoronázza azt.

HIREK.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 10-én történt.

Virágrovirálás. Hol szép leány van, virág is van. Patakon pedig van ám szép leány! — Így gondolkozott az akad. ifjúság s elszéledt a városban egy pár theologus, hogy virágot gyűjtsenek Tompa koszorújához. Tompa legszebb koszorúját a pataki virágkertek

termettek! Hálás köszönetünket fejezzük ez uton is mindazoknak az úrhölgyeknek, kik szíves-örömet adtak több virágot, mint amennyit kértünk. Külön elismerés és hódolat illesse *Jármy Bözsike* és *H. Bathó Lencsike* úrlányokat, kik lányos jó kedvvel, magas izléssel s páratlan ügyességgel a virágokat pompás koszorúba fon-

ták nekünk, vajha viszonzásúl mi köthetnénk nekik egy koszorút: menyasszonyi koszorút.

Szeptember 28. Alig, vagy talán nem is volt szebb és kedvesebb ünnepzése a jó „alma mater“ nek szept. 28-nál: gyermeke Tompa Mihály bölcsőjénél áldozott. A főiskola imatermében tartott ünnepélyt a főgimn. gyermek- és vegyeskar nyitotta meg kellemes Tompa-dalával, mire *Nagy Lajos* főgimn. tanár kalauzolta a nagy ünnepelő közönséget Tompa világában a szívhez, éppúgy mint az észhez szóló felolvasásával. A felolvasás után édes, gyöngéd hullámzást vett az ünnepély: *Tóth Kálmán* IV. é. th. ünnepi ódát szavalt *Gulyás József*től, *Salacz Irénke* úrleány apró Tompa-dalokat énekelt bájos kedvességgel *H. Bathó Lenke* úrleány zongorakísérete mellett. Majd *Szendrey László* jeles theologus-szavalónk szavalta el Tompa: „Az én lakásom“ című költeményét, a közönség élénk tetszése közepett. A *Tóth Kálmán* theologustól *H. Bathó Lenke* úrleány zongora-kísérete mellett előadott gyönyörűen sikerült melodráma (Tompa: „Gyilkos fenék malom volna . . .“ Reményi Ede zenésítésével) s a főiskolai ének- kar megkapó nótázása (Tompától) után következett az ünnepély második része: a szobor-koszortízás. Díszes ünnepelő ember-koszorú fogta körül a Tompa szobrot, melynek talapzatára alkalmi beszéd után *Kriston Antal* theologus helyezte le a legszebb élővirág koszorút. Az E. Ö. K. nevében *Sütő Kálmán*, az I. R. Gy. E. részéről pedig *Szepessy Kálmán* (VIII. o. tanulók) mondtak lelkes beszédet s koszorúzták meg a szobrot.

— Áldott az Úr, ki adta nekünk 6 napot.

Képmutatás Patakon. Kellemes látványosságot nyújtott Sárospatak társadalmának Kálnássy Nelli úr- hölgy festőiskolájának jótékony célú képkiallítása. A kollégium nagy tanácstermében voltak láthatók az iskola sárospataki, sátoraljai helyi jány növendékeinek szebbnél-szebb festményei október 1-től 4-ig oly változatos, gazdag és gyönyör- ködtető volt a kiállítás, hogy csak ők tudnák méltóképpen lefesteni, kiknek elismerésre méltó inventió- juk mellett gazdag technikai tudá- suk és ügyességükről is oly szé- pen tanuskodott. Ezt követte okt. 7-én a művészönnek a pataki és ujhelyi fiatalok közreműködésével rendezett *kellemes délutánja*, mely a címjében tett ígéretet hatványo- zottan beváltotta.

Kötnek-fonnak a pataki lányok. A pataki úrleányok a theol. ifjú- sággal karöltve koszorúkat fontak október 21-től halottak napjára, a tüdőbeteg katonák javára, a nő- egylet irányítása mellett. Aztán egy szép napon el is adták a koszorúkat, összekapcsolva annak rendje és módja szerint utcai virág- árulással. Elismerés annak a lele- ményességnek, mely a kegyelet érzését egy pozitív krisztusi missió- forrásává tette. Hódolat és hála a pataki „várúrasszonynak“, a pataki úrhölgyeknek, kiknek kertjében a virágok kelyhe gyógyító balzsamot termelt sok beteg számára.

Emlékezetes kedvességű délu- tánt szerzett Sárospatak közönsé- gének a főiskola felolvasó ünne- pélye okt. 28-án. Az ünnepély nyitánya volt a főgimn. gyermek-

kar ének-imája (Gulyás József: Ima, H. Bathó János zenésítésével.) Ezután Dr. Rácz Lajos akad. professor ismertette élvezetes és gazdag felolvasásban a reformáció okait és előzményeit. Majd Rácz Jenőné úrhölgy gazdag változatú, csengő hangja parancsolt csendet s szárnyalva szállt az ének: „szárnyain az áhitatnak“. Az istenes érzés illata el sem szállt még, mikor Rácz Iluka úrleány az ismert pataki leány-szavaló idézett könnyeket nem egy két szembe.

Október 31. A reformáció négy-százados évfordulóján az akad. ifjúság Marton János theol. akad. tanár lámpásának fényével járta a reformáció világát. A gimn. egyes osztályait pedig az osztályfőnökök emlékeztették a régiekre. A nov. 4-iki közös nagy ünnepélyről következő számunkban.

Milyen érintett s fájdalommal tölt el minket theologus ifjúságot az a gyász, mellyel az Úr szeretett tanárunkat: dr. Makkay Sándort és szeretteit leánytestvérének Kocsis Jánosné mezőkeszii ref. lelkipásztornénak a halálában próbára tette. Ki a gyászt adta, a mi őszinte részvétünk nyilvánítása által is vigyen lelkükbe egy parányit abból a csudálatos erőből, mely biztosan járja a kísértés útjait, hogy hordozhassák keresztjüket az Úrnak örömére.

Okt. utolsó harmadában özv. Rácz Ábrahámné, volt ref. lelkipásztornét kísérte ki a főiskolai énekkar gyász énekeivel örök nyugalmaiba.

Novellák a táviratok közt. A világháború esztendei alatt a külpolitikai eseményekről szóló táviratok jutottak túlnyomó többségre a magyar napilapok hasábjain. Ez nem is csodálni való, mert hiszen éppen a háború mutatta meg, hogy milyen végzetesen döntő jelentőségük van azoknak a nyilatkozatoknak, és híreszteléseknek, melyek a külföld diplomáciai és politikai testületeiből kiindulnak. Mindez azonban *Az Est*-nél nem megy a lap belső, irodalmi értékének rovására. Sőt ellenkezőleg: éppen most, a világesemények legzajosabb torlódása idején vezette be *Az Est*, hogy hetenkint kétszer, Európa minden részében működő külön tudósítóinak táviratai közt rövid, egy-két hasábos novellákat közöl. A magyar belletrisztika olyan kiválóságai, mint Herczeg Ferenc, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Szomori Dezső, Szép Ernő és mások bocsájtották tollukat *Az Est* rendelkezésére. Olyan névsor ez, mely méltóan egészíti ki irodalmi tekintetben azt, ami hirszolgáltatás terén *Az Est* többi hasábját oly páratlan népszerűségre emelte.

Szerkesztői üzenetek.

K. P. Ruzska. Lapunk előfizetési ára marad, mi volt : 5 K.

D. S. Cigánd Mit is üzentél? A jó liquóres nem rossz.

K. G. Ungvár. . . . Gyerünk, gyerünk, mert gyors az élet!

Sz. F. Hát felejt a vén diák?!

K. M. Kassa. Köszönjük figyelmét. Nem mehettünk, de ott voltunk s most is ott mulatozunk.

R. M. Sárospatak. Ugy-e, most már fog hinni nekem? Mily közel vagyunk egymáshoz, mégis oly távol, hogy üzeni kell!

Ny. J. Ricsajfalva. Gyanús!

Sz. A. Kassa. Folytasd express gyorsasággal!

HUNGARIA

mosó s vegytisztító intézet Spatakon.

Van szerencsém a m. t. közönséget értesíteni, hogy a Rákóczi-utcán a mai kornak teljesen megfelelő

vegytisztító intézetet

létesítettem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. férfi- és női ruhák, keztük, függönyök, szalagok, csipkék, nyakkendők és fehérneműek tisztítását. Kelme és ruhafestést minden színre elvállalok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok tisztelettel

NEUMANN MÓR

mosó és vegytisztító intézete.
Gallérok rövid idő alatt készülnek. Szörmetisztítás.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a m. tisztelt közönséget, hogy özv. Vitkay Bertalanné jóhírnevű

borbély- és fodrászüzletét

átvettem. Mikor a legkényesebb és legmodernebb igényeket is kielégítő szolgáltatást ígérem, kérem az üzlet vendégeinek további szíves pártfogását.

Tisztelettel :

Nyitra József.

Alapítatott 1890.

Alapítatott 1890.

Spitz Antal

órá- és ékszerész, Sárospatak.

Ajánlja dús raktárát mindennemű ékszerek, nászajándékok és elsőrendű zsebórák beszerzésére. — A nemes tanuló-ifjúságnak, lelkes, tanító uraknak árfelemelés nélkül előnyös reszletfizetésre is.

Vidékre a legnagyobb készséggel választékot küldök. Javítások a legpontosabban eszközöltetnek. Kifünő villany-áramunk van!

Leghírnevesebb vendéglő Sárospatakon

a

Feldmészter Hermané,

mely a mai modern igényeket teljesen kielégíti.

Izléses vendég helyiség. Jó zamatú, ízes ételek, különféle hideg és meleg sülték. — Kiváló borok állandóan és olcsón kaphatók. — Kényelmes szállodai szobák.

1. Sárospatak—Nagycigánd—Perbenyik—Királyhelmeç.										
Km.	1.	3.	5.	7.	Állomások	2.	4.	6.	8.	Km.
	Mv. I—III. osztály					Mv. I—III. osztály				
	606	—	729	—	érk.	—	757	1225	—	
	757	1225	915	—	^	—	606	—	418	
69	600	918	520	—	Sárospatak Máv. p. u. — — — — ind.	—	800	100	630	0
68	558	916	518	—	Sárospatak Eötvös-utca — — — —	—	803	104	634	1
61	538	857	459	—	Elágazás Kenézlő felé (1. 2.) — — — —	—	821	130	653	8
58	524	848	450	—	× Rózsa (m. r. h.) — — — —	—	828	139	701	11
54	511	837	439	—	× Szophomok (m. r. h.) — — — —	—	838	200	712	16
50	457	825	430	—	× Györgyarló (m. r. h.) — — — —	—	847	210	721	19
45	441	811	416	—	Tiszakarád — — — —	—	902	232	736	24
43	434	805	410	—	× Órszem (m. r. h.) — — — —	—	907	237	741	26
38	418	752	357	—	× Pusztakarád (m. r. h.) — — — —	—	917	353	754	31
34	405	741	346	—	× Erzsébetmajor (m. r. h.) — — — —	—	928	306	805	36
30	355	732	337	736	Nagycigánd — — — —	410	936	336	814	39
28	—	725	330	749	× Kiscigándi tanya (m. r. h.) — — — —	415	941	343	—	41
22	—	711	317	732	× Budahomok (m. r. h.) — — — —	428	954	400	—	47
20	—	704	310	725	Zemplénricse — — — —	436	1001	417	—	49
15	—	651	257	709	× Monyha (m. r. h.) — — — —	447	1012	431	—	54
13	—	645	251	703	× Órhegy (m. r. h.) — — — —	452	1017	437	—	56
11	—	635	245	657	Zemplénagárd — — — —	457	1023	448	—	58
4	—	622	228	635	Perbenyik átrakó — — — —	515	1041	508	—	65
4	—	620	226	631	Perbenyik máv. p. u. — — — —	517	1042	533	—	65
—	—	617	1105	—	Csap felé	—	—	536	—	—
—	—	—	—	536	Sátoraljaújhely felé	527617	1.05	—	—	—
4	—	610	225	630	Perbenyik máv. p. u. — — — —	518	1043	538	—	65
—	—	600	215	620	ind. Királyhelmeç — — — — érck.	528	1051	550	—	69

2. Sárospatak—Kenézlő.

Km.	31.	33.	35.	Állomások	30.	32.	34.	Km.
	Mv. I—III. oszt.				Mv. I—III. oszt.			
	811	—	915	érk.	—	1225	—	
	757	—	808	^	—	—	418	
17	—	418	729	Sárospatak Máv. p. u. — — — — ind.	606	—	418	0
16	750	315	715	Sárospatak Eötvös-utca — — — —	610	130	530	1
9	748	313	713	Elágazás Kenézlő felé (1. 1.) — — — —	613	133	533	8
7	728	254	654	× Vilmatanya (m. r. h.) — — — —	632	152	552	10
5	720	245	645	× Törökér (f. m.) — — — —	639	159	559	12
4	715	240	640	Szabolcsvíss — — — —	644	204	604	14
4	711	236	636	ind. Kenézlő — — — — érck.	649	209	609	17
0	702	227	627		657	217	617	17

3. Perbenyik Máv. p. u.—Királyhelmeç.

Km.	51.	Állomások	52.	Km.
	Mv. I-III. o		Mv. I-III. o	
	—	Csap felől érkezik	—	
	1105	Sátoraljaújhely — — — —	—	
	1101	érkezik Perbenyik Máv. p. u. — — — — indul	140	4
4	1053	indul Királyhelmeç — — — — érkezik	150	

1. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.
2. Az éjjeli időt este 600-tól reggel 559-ig az órák számjegyének vastag betűi jelzi.
3. Az X-el jelölt megállóhelyeken a vonat csak fel- vagy leszálló utas jelentkezése esetén áll meg.
4. Aki jegy nélkül oly állomáson száll fel, ahol a jegyek eladása az állomás pénztáránál történik, a jegyen kívül egy koronás pótkjegyet, de legfeljebb a menetdíj kétszeresét tartozik megfizetni.
5. Első osztályú jegy helyett két III. osztályú jegy szolgáltat ki. **Az üzletvezetőség.**